

РЕФЕРАТ ПО ДИПЛОМНОЙ РАБОТЕ

Тема дипломного исследования «Христианство в римской Северной Африке в I-III вв.

Ключевые слова: ХРИСТИАНСТВО, РИМСКАЯ СЕВЕРНАЯ АФРИКА, ХРИСТИАНСКАЯ ОБЩИНА, ХРИСТИАНСКАЯ ЦЕРКОВЬ, МУЧЕНИЧЕСТВО, ГОНЕНИЯ

Актуальность дипломного исследования заключается в том, что христианские общины в Северной Африке сформировались позднее, чем в других регионах римского мира, однако стремительные темпы распространения христианства на данной территории позволяют говорить о рассматриваемом нами процессе как о некоем феномене, требующем пристального внимания. Северная Африка являлась, в сущности, одной из основ «латинского» христианства, поскольку именно отсюда происходили такие выдающиеся деятели античного христианства, как Тертуллиан, Арнобий, Опат, Лактанций, блаженный Августин др. Более того, именно в Карфагене, а не в Риме родились христианская латынь и латинское богословие, которое легли в основу всей западной христианской традиции.

Цель работы заключается в составлении отчетливой картины возникновения, становления и развития христианства в римской Африке в I-III веках.

Объект исследования – христианская община в римской Северной Африке.

Предмет исследования – процесс становления и развития христианства в римской Северной Африке I-III вв.

Нами были использованы **методы** источникового анализа: выявление, отбор, систематизация, сравнение, обобщение. Применялись также специально-исторические и общенаучные методы: анализ и синтез, индукция и дедукция, текстологический метод, системный подход, историко-типологический метод.

Теоретическая и практическая значимость работы заключается в том, что материал дипломной работы и наиболее значимые выводы могут быть использованы как при чтении общего курса лекций по истории древнего Рима и истории раннего христианства, так и при разработке спецкурсов и спецсеминаров по отдельным сюжетам истории римской Северной Африки, а также для дальнейших научных исследований в этих областях.

Основные результаты исследования:

Формирование раннехристианских общин в Северной Африке происходило в сложных условиях. Для социальной психологии того времени были типичны представления о тяготах жизни, о мире, как о зле, надежда на богов-спасителей. Однако они сосуществовали и с пережитками старой общинной и гражданской идеологии: с преданностью своему городу, с потребностью в общественных собраниях, празднествах, в почитании местных культов, со стремлением к приобретению собственности, с

презрением к тем, кто не имел дома и семьи. Эту привычную для античной социальной психологии систему ценностей раннее христианство отвергало, оно обращалось прежде всего к тем, кто оказался вне существовавших общественных и семейных связей. До императора Деция проблема лояльности христиан во взаимоотношениях государства и церкви не возникала, хотя ее проявления обнаруживались в ряде локальных конфликтов. Содержание эдикта Деция, повлекшего за собой гонения, требовало жертвоприношения римским богам, обычного и типичного в официальном римском культе. Хотя императорское повеление подразумевало принуждение к данному ритуалу, прямых указаний к репрессиям там, судя по всему, не было. Именно в те времена с нарастающей интенсивностью начала развиваться агиографическая (житийная) литература, которая ставила целью изобразить в наиболее выгодном свете самопожертвование «мучеников». Простота вероучения, равно как и культа, первых христианских общин обеспечила новой религии возможность дальнейшего ее развития к мировой религии путем впитывания в себя и переработки в соответствии с основными доктринальными положениями широко распространенных в Римской империи идей и культовой символики.

Структура дипломной работы: введение, две главы, заключение, 28 литературных источников.

РЭФЕРАТ НА ДЫПЛОМНУЮ РАБОТУ

Тэма дыпломнага даследавання «Хрысціянства ў рымскай Паўночнай Афрыцы ў I-III стст».

Ключавыя словы: ХРЫСЦІЯНСТВА, РЫМСКАЯ ПАЎНОЧНАЯ АФРЫКА, ХРЫСЦІЯНСКАЯ АБШЧЫНА, ХРЫСЦІЯНСКАЯ ЦАРКВА, ПАКУТНІЦТВА, ГАНЕННІ

Аktуальнасць дыпломнага даследавання заключаецца ў тым, што хрысціянскія абшчыны ў Паўночнай Афрыцы сфармаваліся пазней, чым у іншых рэгіёнах рымскага свету, аднак імклівыя тэмпы распаўсюджвання хрысціянства на дадзенай тэрыторыі дазваляюць казаць аб разгледаным намі працэсе як аб нейкім феномене, які патрабуе пільнай увагі. Паўночная Афрыка з'яўлялася, у сутнасці, адной з асноў "лацінскага" хрысціянства, паколькі менавіта адсюль паходзілі такія выбітныя дзеячы антычнага хрысціянства, як Тэртуліян, Арнобій, Оптат, Лактанцій, блажэнны Аўгустын і інш. Больш за тое, менавіта ў Карфагене, а не ў Рыме нарадзіліся хрысціянская латынь і лацінскае багаслоўе, якія ляглі ў аснову ўсёй заходняй хрысціянскай традыцыі.

Мэта работы заключаецца ў складанні выразнай карціны ўзнікнення, станаўлення і развіцця хрысціянства ў рымскай Афрыцы ў I-III стагоддзях.

Аб'ект даследавання – хрысціянская абшчына ў рымскай Паўночнай Афрыцы.

Прадмет даследавання – працэс станаўлення і развіцця хрысціянства ў рымскай Паўночнай Афрыцы I-III стст.

Намi былі выкарыстаны метады аналізу крыніц: выяўленне, адбор, сістэматызацыя, параўнанне, абагульненне. Ўжываліся таксама спецыяльна-гістарычныя і агульнанавуковыя метады: аналіз і сінтэз, індукцыя і дэдукцыя, тэксталагічны метады, сістэмны падыход, гісторыка-тыпалагічны метады.

Тэарэтычная і практычная значнасць працы заключаецца ў тым, што матэрыял дысертацыі і найбольш значныя высновы могуць быць выкарыстаны як пры чытанні агульнага курсу лекцый па гісторыі Старажытнага Рыма і гісторыі ранняга хрысціянства, так і пры распрацоўцы спецкурсаў і спецсемінараў па асобных сюжэтах гісторыі Рымскай Паўночнай Афрыкі, а таксама для далейшых навуковых даследаванняў у гэтых галінах.

Асноўныя вынікі даследавання:

Фарміраванне раннехрысціянскіх абшчын у Паўночнай Афрыцы адбывалася ў складаных умовах. Для сацыяльнай псіхалогіі таго часу былі тыповымі ўяўленні пра нягоды жыцця, аб надзеі на багоў-выратавальнікаў. Аднак яны суіснавалі і з перажыткамі старой абшчыннай і грамадзянскай ідэалогіі: з адданасцю свайму гораду, з патрэбай у грамадскіх сходах, святах, у шанаванні мясцовых культаў, з імкненнем да набыцця ўласнасці, з пагардай да тых, хто не меў дома і сям'і. Гэтую звыклую для антычнай сацыяльнай псіхалогіі сістэму каштоўнасцяў ранняе хрысціянства адпрэчвала, яно

звярталася перш за ўсё да тых, хто апынуўся па-за існаваннем грамадскіх і сямейных сувязяў. Да імператара Децыя праблема лаяльнасці хрысціян ва ўзаемаадносінах дзяржавы і царквы не ўзнікала, хоць яе праявы выяўляліся ў шэрагу лакальных канфліктаў. Змест эдыкта Децыя, які пацягнуў за сабой ганенні, патрабавала ахвярапрынашэння рымскім багам, звычайнага і тыповага ў афіцыйным рымскім кульце. Хоць імператарскі загад меў на ўвазе прымус да дадзенага рытуалу, прамых указанняў да рэпрэсій там, мяркуючы па ўсім, не было. Менавіта ў тыя часы з нарастаючай інтэнсіўнасцю пачала развівацца агіяграфічная (жыццёвая) літаратура, якая ставіла мэтай адлюстравання ў найбольш выгодным святле самаахвяравання “пакутнікаў”. Прастата веравучэння, роўна як і культу, першых хрысціянскіх абшчын забяспечыла новай рэлігіі магчымасць далейшага яе развіцця да сусветнай рэлігіі шляхам ўбірання ў сябе і перапрацоўкі ў адпаведнасці з асноўнымі дактрынальнымі палажэннямі шырока распаўсюджаных у Рымскай імперыі ідэй і культавай сімволікі.

Структура дыпломнай працы: уводзіны, два раздзелы, заключэнне, 28 літаратурных крыніц.

SUMMARY

Theme of thesis research "Christianity in Roman North Africa in the I-III centuries.

Keywords: CHRISTIANITY, ROMAN NORTH AFRICA, CHRISTIAN COMMUNITY, CHRISTIAN CHURCH, Martyrdom, persecution

The relevance of the thesis is that the Christian communities in North Africa formed later than in other regions of the Roman world, however, the rapid pace of the spread of Christianity in this territory allows us to talk about the process we are considering as a kind of phenomenon that requires close attention. North Africa was, in essence, one of the foundations of "Latin" Christianity, since it was from here that such outstanding figures of ancient Christianity as Tertullian, Arnobius, Optatus, Lactantius, Blessed Augustine, etc. came. Christian Latin and Latin theology, which formed the basis of the entire Western Christian tradition.

The purpose of the work is to compile a clear picture of the emergence, formation and development of Christianity in Roman Africa in the I-III centuries.

The object of study is the Christian community in Roman North Africa.

The subject of the research is the process of the formation and development of Christianity in Roman North Africa of the 1st-3rd centuries.

The methods of source analysis: identification, selection, systematization, comparison, generalization. Special historical and general scientific methods were also used: analysis and synthesis, induction and deduction, textual method, systematic approach, historical-typological method were used in the diploma work.

The theoretical and practical significance of the work lies in the fact that the dissertation material and the most significant conclusions can be used both when giving a general course of lectures on the history of ancient Rome and the history of early Christianity, and when developing special courses and special seminars on individual subjects of Roman North African history, and also for further research in these areas.

The main results of the work:

The formation of early Christian communities in North Africa took place in difficult conditions. For the social psychology of that time, ideas about the hardships of life, about the world as evil, and hope for saving gods were typical. However, they coexisted with remnants of the old communal and civic ideology: with devotion to their city, with the need for public gatherings, festivities, veneration of local cults, with a desire to acquire property, with contempt for those who did not have a home and family. Early Christianity rejected this value system, which was customary for ancient social psychology, and first of all turned to those who were outside existing social and family ties. Before Emperor Decius, the problem of Christian loyalty in relations between the state and the church did not arise, although its manifestations were found in a number of local conflicts. The content of the decree of Decius, which entailed persecution, required a sacrifice to the Roman gods, the usual and typical in the official Roman cult. Although the

imperial command implied coercion to this ritual, there was apparently no direct indication of repression there. It was in those days that hagiographic (hagiographic) literature began to develop with increasing intensity, which aimed to portray in a most favorable light the self-sacrifice of "martyrs." The simplicity of the doctrine, as well as the cult, of the first Christian communities provided the new religion with the opportunity to further develop it into a world religion by absorbing and processing in accordance with the basic doctrinal provisions of the ideas and cult symbolism widespread in the Roman Empire.

The structure of the thesis: introduction, two chapters, conclusion, 28 literary sources.